

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Seimo Audito komitetui

Į 2023-11-30 Nr. S-2023-5395

DĖL VALSTYBĖS NEKILNOJAMOJO TURTO PORTFELIO APIMTIES

Lietuvos Respublikos finansų ministerija, vykdydama Lietuvos Respublikos Seimo Audito komiteto (toliau – Komitetas) 2023 m. lapkričio 29 d. posėdžio protokolo Nr. 141-P-34 (toliau – protokolas) 4 ir 5 punktuose suformuluotus prašymus, teikia šią informaciją.

Komiteto protokolo 4 punktu prašoma informuoti Komitetą, apie tolimesnius veiksmus ir planus, kad 2022–2030 metų tvarių viešųjų finansų plėtros programoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. kovo 9 d. nutarimu Nr. 209 „Dėl 2022–2030 metų tvarių viešųjų finansų plėtros programos patvirtinimo“ (toliau – Programa) numatyta priemonė optimizuoti valstybės nekilnojamojo turto apimtis, naudojamo kultūros, socialinės apsaugos, sveikatos, švietimo, teisingumo ir vidaus reikalų srityse būtų įgyvendinta iki 2030 metų.

Atsakydami norėtume atkreipti dėmesį į tai, kad Programos uždavinys dėl kitų sričių valstybės nekilnojamojo turto valdymo centralizavimo tiek, kiek tai susiję su Finansų ministerijos kompetencija yra įgyvendinamas teisėkūrine priemone.

2024 m. gegužės 10 d. Finansų ministerija pateikė valstybės institucijų išvadoms gauti įstatymų paketą. Pagrindiniai šio paketo įstatymų projektai yra Lietuvos Respublikos centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojo įstatymo Nr. XII-791 pakeitimo įstatymo projektas ir Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Disponavimo įstatymo projektas), kuriame siūloma nustatyti centralizuoto valdymo įgyvendinimo teisinius pagrindus, t. y. siūloma nustatyti naują valstybės nekilnojamojo turto valdymo, priežiūros ir atnaujinimo veiklos centralizavimo modelį, kuris padėtų centralizuoti kitų paskirčių, t. y. kultūros, mokslo, sveikatos ir t. t., turta. Disponavimo įstatymo projekte siūloma nustatyti, kad valstybės nekilnojamojo turto, išskyrus Lietuvos Respublikos Prezidento, Seimo, Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo rūmus, laikantis šiame įstatyme nustatytų principų, valdymo, priežiūros ir atnaujinimo veiklos (toliau – valdymas ir priežiūra) gali būti vykdomos centralizuotai. Taip pat siūloma reglamentuoti, kokiais principais vadovaujantis turi būti įgyvendinamas valstybės nekilnojamojo turto valdymo ir priežiūros centralizavimas. Šiuo pakeitimu siūloma nustatyti centralizuotą valstybės nekilnojamojo turto valdymą atskirose srityse, atsižvelgiant į valdomo, naudojamo turto paskirtį (kultūros ir sporto, sveikatos priežiūros ir gydymo paskirties, mokslo), išskyrus administracinės paskirties, nes šio turto centralizuotas valdymas ir priežiūra bus įgyvendinami vadovaujantis Lietuvos Respublikos centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojo įstatymu. Jeigu pateiktiems siūlymams būtų pritarta,

planuojama, kad pasiūlymus Vyriausybei dėl valstybės veiklos sričių, kuriose įgyvendinamas valdymo ir priežiūros centralizavimas, rengs Finansų ministerija, centralizuoto valdymo modelį parenkant pagal įstatyme nustatytus centralizuoto valdymo principus ir bendradarbiaujant su valstybės institucijomis pagal valstybės veiklos sritis. Sprendimą dėl valstybės veiklos sričių, kuriose įgyvendinamas valdymo ir priežiūros centralizavimas, priimtą Vyriausybė, kuri pagal valstybės veiklos sritis nustatys valstybės institucijas ir jų įgaliojimus įgyvendinant valdymo ir priežiūros centralizavimą ir koordinuos valstybės nekilnojamojo turto valdymo ir priežiūros centralizavimo įgyvendinimą.

Komiteto protokolo 5 punktu prašoma įvertinti, ar nėra tikslinga rengiamuose teisės aktų pakeitimuose atkurti iki 2019 m. liepos 25 d. galiojusį teisinį reguliavimą, pagal kurį buvo vykdomi investiciniai projektai ir Vyriausybė tvirtindavo Atnaujinamo valstybės nekilnojamojo turto sąrašą.

Atsakydami pažymime, kad administracinės paskirties valstybės nekilnojamojo turto (toliau – AVNT) centralizuoto valdymo įgyvendinimas parodė, jog tais atvejais, kai atnaujinimas yra centralizuoto valdymo ir priežiūros veiklų sudedamoji dalis, valdymo veiklų visuma sudaro sąlygas visomis valdymo priemonėmis pasiekti daugiau efektyvaus valdymo rezultatų, neapsiribojant vien konkreto valstybės nekilnojamojo turto būklę pagerinančiu atnaujinimu, kuriame pagal iki 2019 m. liepos 25 d. galiojusį teisinį reguliavimą galėjo dalyvauti robotas dalyvių skaičius, t. y. valstybės turto valdytojai, disponavę nenaudojamu ar nereikalingu valstybės funkcijoms vykdyti nekilnojamuoju turto, kurio pardavimo pajamos ir buvo pagrindinis atnaujinimo finansavimo šaltinis, o finansavimo trūkumas galėjo būti dengiamas valstybės investicijų programos lėšomis. Pažymėtina, kad pagal esamą valdymo sistemą centralizuotai valdomo AVNT naudotojai neskirstomi pagal perduoto valdyti nekilnojamojo turto kiekį. Centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojui teisės aktais nustatyta prievolė vertinti viso valdomo AVNT portfelio būklę ir pagal šio vertinimo rezultatus nustatyti:

1) pagrindines valdymo kryptis, kurios yra susietos su valdytojui keliamais šio turto valdymo strateginiais tikslais, nustatytais strateginio valdymo dokumentuose;

2) atnaujinimo, įskaitant energinio efektyvumo didinimą, poreikį ir jo finansavimo šaltinius;

3) galimybes mažinti valdymo ir priežiūros kaštus;

4) aprūpinti AVNT valstybės įstaigas, jų funkcijoms tinkamu ir poreikius tenkinančiu AVNT.

Atsižvelgiant į galiojantį AVNT centralizuoto valdymo modelį, Disponavimo įstatymo projekte siūlomas nustatyti centralizuoto valdymo įgyvendinimo teisinius pagrindus, kitus pokyčius, susijusius su strateginio valdymo naujos sistemos įgyvendinimu, taip pat į valstybės juridinių asmenų teisinių formų, o kartu su teisinėmis formomis – turto valdymo teisinio reguliavimo pokyčius, Finansų ministerijos nuomone, būtų netikslinga grįžti prie iki 2019 m. liepos 25 d. galiojusio teisinio reguliavimo. Pažymėtina, kad 2019 m. liepos 25 d. įsigaliojusio reguliavimo tikslas ir buvo pakeisti atnaujinimo institutą, įtvirtinant AVNT centralizuotą valdymą ir atnaujinimą, kad būtų sudarytos sąlygos visomis efektyvaus valdymo priemonėmis pasiekti maksimalius valdymo rezultatus.